

Gezond Recht

Inleiding en situering

Prof. em. Dr. Etienne De Groot
Voorzitter Grondwettelijk Hof

Te lang leek het of de geneeskunde en de juridische wereld lichtjaren van elkaar waren verwijderd. Misschien was dit ook zo, behalve in geval van een strafrechtelijk feit of van een procedure wegens een medische fout. Voormelde afstand werd ook door het publiek als dusdanig ervaren. Dit bleek trouwens uit de reacties van mijn patiënten, toen ik, als jong arts met al een behoorlijke praktijk, ook de rechtenstudie aanvatte: ik werd net niet verklaard!

Ondertussen zijn er heel wat jaren verlopen en werden we geconfronteerd met talrijke fundamentele veranderingen, zowel op het wetenschappelijke, het technologische, het juridische als het maatschappelijke vlak. Dit alles heeft de wijze van dienstverlening zowel voor artsen als voor juristen grondig gewijzigd. Daar waar vroeger de medische en de juridische beroepen vrijwel het monopolie waren van vrije beroepers is dit niet langer het geval.

De medische en de juridische disciplines hebben ook grondige wijzigingen ondergaan. Wat de geneeskunde betreft moet worden vastgesteld dat deze op exponentiële wijze vooruitgaat, met belangrijke gevolgen, niet alleen wat de beroepsuitoefening betreft, maar ook wat het onderwijs aangaat. Daarbij mag niet worden vergeten dat het verwachtingspatroon van het publiek drastisch is gewijzigd.

Daarom werd het nodig geacht om het onderwijscurriculum aan te passen en meer aandacht te besteden aan specialisaties en subspecialisaties. Hierbij moeten we ons afvragen wie het overzicht behoudt in deze gespecialiseerde wereld. Een robot? Of kan deze nooit in de plaats treden van goed opgeleide artsen?

Er dient ook op te worden gewezen dat wat voorafgaat nog meerdere andere gevolgen kent. Zo zorgt de voortschrijdende medische wetenschap en technologie voor een belangrijk budgettaire impact omwille van het aanzienlijke kostenplaatje.

Omwille van het zojuist vermelde verwachtingspatroon kan het medisch ingrijpen ook op het juridische vlak consequenties hebben wegens een veronderstelde medische fout. Hier maken we al kennis met een raakvlak tussen recht en geneeskunde.

Iedere medische handeling heeft ook een juridisch aspect, niet alleen van strafrechtelijke of van civielrechtelijke, maar ook van administratiefrechtelijke aard. Immers, veruit de meeste medische handelingen worden verstrekt in het kader van de publiekrechtelijke ziekte-en invaliditeitsverzekering.

Met wat voorafgaat meen ik al een link te hebben aangetoond tussen recht en geneeskunde. Evenwel kan een dergelijke binding ook worden aangetoond tussen recht en talrijke andere disciplines en andere maatschappelijke fenomenen die eveneens fundamenteel zijn gewijzigd.

Is het onderwijslandschap voldoende aangepast om juristen op te leiden die in deze nieuwe wereld voldoende gewapend zijn om voor de rechtskundige conflicten die zich nu aandienen een verdedigbare oplossing te vinden? Immers, zij vertonen vaak ingewikkelde ethische en technologische aspecten.

Zoals nu al het geval is voor de geneeskunde, zal eveneens voor de rechtenstudie meer belang moeten worden gehecht aan specialisaties en subspecialisaties. Ook hier moet de vraag worden gesteld: wie zal in een gespecialiseerd landschap het overzicht behouden?

In een voortschrijdende maatschappij lijkt het mij niet te volstaan om te trachten voor bestaande geschillen een oplossing te vinden door procedures in te stellen. Waar mogelijk is bemiddeling een betere oplossing. Evenwel, zoals in de geneeskunde, lijkt mij ook op het juridische vlak, voorkomen beter dan genezen. Hiermee bedoel ik dat artsen en juristen samen moeten zitten om voor de problemen die zich aandienen, samen op het terrein werkzame oplossingen uit te werken.

In verband met het voorgaande geeft dit colloquium een belangrijke impuls. Voor mij is het daarom een groot genoegen om hier het voorzitterschap te kunnen waarnemen.

Door de verschillende actuele thema's, waarvan sommige in het verleden soms tot erg verhitte discussies hebben geleid, telkens aan een koppel bestaande uit een arts en een jurist, toe te wijzen, is een belangrijke stap gezet waarvan ik hoop dat hij in de toekomst nog vaak navolging zal krijgen. De inrichtende verenigingen wil ik dan ook feliciteren met het initiatief.

Tot slot wil ik de organisatoren gelukwensen met zowel de keuze van de onderwerpen als met deze van de sprekers die ze zullen behandelen.

Met zeer grote belangstelling kijk ik uit naar de referaten die hierna zullen volgen en die zonder twijfel ons veel zullen bijbrengen. Mijn verwachtingen zijn tevens hoog gespannen om de standpunten te vernemen inzake de financiële dimensie in tijden van besparingen, en dit zowel met betrekking tot de gezondheidszorg als wat de behoorlijke rechtsbedeling aangaat.
